

B. lag 2:1

1 (2)

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY REGISTRATORSKONTORET

Ink. till Svea hovrätt

NACKA TINGSRÄTT

2009-02-19

Ink. 2009-02-06

NACKA TINGSRÄTT
Enhet 3
Överklagandet har kommit in
inom rätt tid.

ÖVERKLAGANDE
2009-02-05 Dnr 542-991-09 Rv

Akt...../
Aktbil.....

Minna Karlsson
Minna Karlsson

Svea Hovrätt
Miljööverdomstolen
Box 2290
103 17 Stockholm

Ink. till Miljööver-
domstolen 2009-02-19
Dnr nr M 1441-09:1304
Aktbil. 1

Överklagande av Miljödomstolens i Nacka tingsrätt dom den 28 januari 2009 i mål M 1414-07 avseende omprövning av villkor för tillstånd enligt miljöskyddslagen (1969:387) till verksamheten vid Bromma flygplats i Stockholm stad; nu fråga om dels ändring av villkor beträffande buller, dels uppskjutna villkor beträffande utsläpp till luft och vatten.

Härmed överklagar Naturvårdsverket rubricerad dom och framställer följande yrkanden.

Naturvårdsverkets yrkanden

Bullerisolerande åtgärder

Naturvårdsverket yrkar att Miljööverdomstolen med ändring av miljödomstolens dom föreskriver att villkor nr 7 om bullerisoleringsåtgärder ska ha följande lydelse:

"Luftfartsverket skall vidta bullerisolerande åtgärder på bostadshus (såväl permanentbebyggelse som fritidshus) samt sådana byggnader som skolor, daghem och vårdinrättningar vilka utsätts för maximalbullernivåer över 80 dB(A). Ljudnivåerna inomhus i dessa byggnader får därefter inte överskrida 45 dB(A) som maximal ljudnivå."

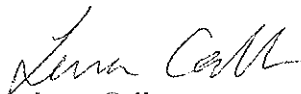
Begäran om anstånd

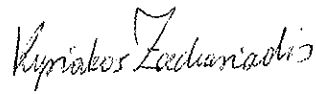
Naturvårdsverket begär anstånd med att utveckla grunderna för talan och skälen för prövningstillstånd till senast den 27 mars 2009.

Beslut om detta överklagande har fattats av ställföreträdande direktören Lena Callermo.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Martin Påhlman, Åsa Wiklund Fredström och Kyriakos Zachariadis, den sistnämnde föredragande.

För Naturvårdsverket

Lena Callermo

Kyriakos Zachariadis

1022.2.0215

ADVOKATFIRMAN ÅBERG & CO

NACKA TINGSRÄTT

Enhet 3

Överklagandet har kommit in inom rätt tid.

Stockholm den 17 februari 2009

Till Svea hovrätt, miljööverdomstolen

Minna Karlsson
Minna Karlsson

Ink. till Miljööverdomstolen 2009-02-19
Mål nr M 1441-09:1304
Aktbil. 2

NACKA TINGSRÄTT

Ink 2009-02-17

Akt...../.....
Aktbil...../.....

ÖVERKLAGANDE

KLAGANDE

Staten genom Luftfartsverket, Stockholm Bromma Airport, 168 67 Bromma
Ombud: advokaterna Karin Hernvall och Tomas Underskog, Advokatfirman Åberg & Co, Box 16295, 103 25 Stockholm (08-696 95 80, karin.hernvall@adv-aberg.se, 08-696 95 78, tomas.underskog@adv-aberg.se)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, miljödomstolen, dom den 28 januari 2009, mål nr M 1414-07

YRKANDE M.M.

Staten genom Luftfartsverket, i det följande LFV, överklagar härmed ovannämnda avgörande på sådant sätt att LFV yrkar fullt bifall till sin vid miljödomstolen förda talan.

LFV hemställer om anstånd till den 30 mars 2009 med utvecklande av grunderna för överklagandet och skälen för att prövningstillstånd skall meddelas.

Som ovan

Karin Hernvall
Karin Hernvall

Tomas Underskog
Tomas Underskog

Naturskyddsföreningen
Stockholms län

Ink. till Svea hovrätt
REGISTRATORSKONTORET

2009-02-19

Bilag 2:3

NACKA TINGSRÄTT

Ink 2009-02-17

Aktbil.

Aktbil.

NACKA TINGSRÄTT

Enhet 3

Överklagandet har kommit in
inom rätt tid.

Minna Karlsson

Minna Karlsson

Stockholm 2009-02-16

Nacka Tingsrätt

Miljödomstolen

Box 1104

131 26 Nacka Strand

Miljööver-
domstolen 2009-02-19
Mål nr M 1441-09.1304
Aktbil. 3

Överklagande av mål nr M 1414-07, "Omprövning av villkor för tillstånd enligt miljöskyddslagen (1969:387) till verksamheten vid Bromma flygplats i Stockholms stad, Stockholms län; nu fråga om dels ändring av villkor beträffande buller, dels uppskjutna villkor beträffande utsläpp och vatten" av Naturskyddsföreningen i Stockholms län.

Naturskyddsföreningen i Stockholms län (föreningen) överklagar härmed domslutet i mål M 1414-07 daterat 2009-01-28. Föreningen ber om tillåtelse att under mars månad 2009 inkomma med utvecklade motiv till denna överklagan.

Mårten Wallberg

Mårten Wallberg
Ordförande

Naturskyddsföreningen i Stockholms län

Kansli
Norrbäckagatan 80
113 41 Stockholm

Telefon & e-post
Tel: 08-644 52 70
kansli.stockholm@naturskyddsforeningen.se

Hemsida
www.stockholm.snf.se

Plusgiro & org.nr
82 26 63 - 1
80 20 16 - 31 38

Spånga den 16 februari 2009

NACKA TINGSRÄTT
Enhet 3, 2009-02-18
Överklagandet har kommit in
inom rätt tid.

Minna Karlsson
Minna Karlsson

1 Bilaga 2:4
NACKA TINGSRÄTT
Ink 2009-02-18
Akt. 3 M 1414-07
Aktbil.

Överklagande av Miljödomstolens dom i mål nr M 1414-07 av den 28 januari 2009

Klagande: Aktionsgruppen mot Brommaflyget,
genom: Gunnar Thun, 490411-0493
Gråstensvägen 17
163 45 Spånga
073-910 00 44

Ink. till Svea hovrätt
REGISTRATORSKONTORET

2009-02-19

Motpart: Luftfartsverket
190 45 Stockholm-Arlanda

Miljööver-
domstolen 2009-02-19
Mål nr M1414-09-1304
Aktbil. 5

Överklagandet gäller domslut beträffande villkor för buller, punkt 7

"Luftfartsverket skall vidta bullerisolerande åtgärder för bostadshus (såväl permanentbebyggelse som fritidshus) samt sådan byggnader som skolor, daghem och vårdinrättningar vilka utsätts för maxbullernivåer över 90 dBA. Ljudnivåerna inomhus i dessa byggnader får därefter inte överskrida 45 dBA som maximal ljudnivå."

som bör ändras till maxbullerinvåer över 80 dBA.

Skälen för överklagandet är följande:

Infrastrukturinriktning för framtida transporter, prop 1996/97:53

I regeringspropositionen 1996/97:53, "Infrastrukturinriktning för framtida transporter" fastläggs ett åtgärdsprogram indelat i två etapper för vägtrafik-, järnvägstrafik- och flygbuller.

I den första etappen, som avses avslutas år 2007, gäller bl a att bullerskyddsåtgärder skall utföras på fastigheter om de utsätts för 90dBA maximalnivå, när området exponeras för bullernivå dag och kvällstid.

Den andra etappen avser bl a fastigheter som exponeras för flygbuller över 80 dBA maximalnivå, om området regelbundet exponeras för bullernivån dag- och kvällstid.

Svenska miljömål, prop 1997/98:145

Riksdagen fastslår 15 nationella miljö kvalitetsmål varav ett är "God bebyggd miljö" som i sig rymmer delmålet nr 3 om buller:

"Antalet människor som utsätts för trafikbullerstörningar överstigande de riktvärden som riksdagen ställt sig bakom för buller i bostäder skall ha minskat med 5 procent till år 2010 jämfört med år 1998."

Miljöproposition 2004/05:150

"Inriktningen för att nå målet för minskat buller bör vara effektiv reduktion av störningar och att de mest bullerutsatta människorna prioriteras".

Koncessionsnämnden för miljöskydd, dnr 171-225-93

Koncessionsnämnden för miljöskydd, avd 2, avgav år 1997 en hemställan om medgivande en 28 § miljöskyddslagen till ändring av villkor för tillstånd till verksamheten vid Bromma flygplats, dnr 171-225-93

I Koncessionsnämndens överväganden fastslås på sid 50, punkt B5:

"Luftfartsverket skall vidta byggnadstekniska åtgärder på bostadshus som efter år 2000 utsätts för maxbullernivåer över 80dB(A). Målet för åtgärderna skall vara att bullernivån inomhus minskas till 45 dB(A). Åtgärderna skall ha genomförts senast vid utgången av år 2000."

Miljödomstolen, mål nr M 81-99

Miljödomstolen, avd 9, avgav år 2002 ett yttrande till regeringen beträffande omprövning av villkor avseende buller för tillstånd enligt miljöskyddslagen (1969/387) till verksamheten vid Brommaflygplats, mål nr M 81-99.

Luftfartsverkets yrkande

Luftfartsverket anger i sitt yrkande, protokollsbilaga sid 4, punkt 8, att man frivilligt ämnar vidtaga byggnadstekniska åtgärder på bostadshus som efter år 2002 utsätts för maxbullernivåer över 90dBA,

Luftfartsverket har också i sitt yrkande utrett omfattningen och kostnaderna för bullerisolering enligt eget och enligt Naturvårdsverkets yrkande, protokollsbilaga sid 12:

"Innanför FBN 60 dBA ligger 25 småhus. Det område utanför FBN 60 dom täcks av 90 dBA innehåller ytterligare 13 småhus. Kurvan för 80 dBA täcker ett område med ytterligare 164 småhus, d. v. s. totalt något över 200 småhus. I det senare området ligger dessutom två skol- och vårdlokaler. Detta skulle innebära isoleringsåtgärder som krävs enligt infrastrukturpropositionen och som Luftfartsverket erbjuder omfattar 38 småhus för en kostnad om 5,7 Mkr. Åtgärderna som Koncessionsnämnden föreslog skulle öka kostnaderna med 24,6 Mkr för 164 småhus, 11,15 Mkr för 14 flerbostadshus och med 1 Mkr för två skol- och vårdlokaler, d. v. s. ökningen skulle bli något under 40 Mkr."

Naturvårdverkets yrkande

Naturvårdsverket anger i sitt yrkande, protokollsbilaga sid 4, att fastigheter utsatta för 80dBA maximal ljudnivå och däröver skall bullerisoleras. Ljudnivåerna inomhus i dessa fastigheter får efter 2003 inte överskrida 45 dBA som maximal nivå.

Länsstyrelsen i Stockholms län har anslutit sig till Naturvårdverkets yrkande, protokollsbilaga sid 23

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad har anslutit sig till Naturvårdsverkets yrkande, protokollsbilaga sid 24.

Miljödomstolens bedömning, protokollsbilaga sid 31:

Bullerisolering

"Både Luftfartsverket och Naturvårdsverket har yrkat att villkor införs om bullerisolering av bullerexponerade bostäder men är oeniga om kriterierna för vilka fastigheter som skall isoleras. Naturvårdsverket anser att det är bostäder, skolor, daghem och vårdinrättningar som är utsatta för maxbuller 80 dBA eller mer som skall bullerisoleras medan Luftfartsverket anser att det räcker med bostäder som är utsatta för maxbuller över 90 dBA. Berörda myndigheter och sakägare har uttalat sitt stöd för Naturvårdsverkets inställning. Enligt Luftfartsverket kan merkostnaderna för Naturvårdverkets förslag beräknas till ca 40 miljoner kr.

Infrastrukturpropositionen, som godtagits av riksdagen (prop. 1996/97:53, bet. 1996/97:TU7, 1996/97:174), anger att åtgärderna enligt etapp 1 bör genomföras under den s.k. planperioden 1998-2007. Det kan konstateras att åtgärdsnivån enligt Naturvårdsverkets förslag motsvarar etapp 2 som enligt propositionen skall följa på etapp 1. Frågan är om det i detta fall finns skäl att frångå vad som angivits i proposition och tidigarelägga etapp 2-åtgärderna såsom Naturvårdsverket krävt.

Miljödomstolen konstaterar först att störningarna för många som bor och vistas omkring Bromma Flygplats, sedan flygplanstrafiken återupptogs 1992, har kommit att bli mer omfattande än vad som normalt kan anses vara acceptabelt. Många av de närboende har vid planering av sitt boende inte heller haft anledning att räkna med att flygtrafiken skulle få den omfattning som nu är aktuell. Enligt miljödomstolen gör bl.a. dessa förhållanden att det måste anses som motiverat att ställa extra stränga krav när det gäller bullerisolering, för att i någon mån kompensera de som utsätts för störningar, så att åtminstone inomhusmiljön blir acceptabel. Mot denna bakgrund finner miljödomstolen att de merkostnader för att vidta åtgärder enligt Naturvårdsverkets villkorsförslag är skäliga.

Denna bedömning ligger också i linje med regeringens och riksdagens uttalande i samband med antagande av miljö kvalitetsmålet "God bebyggd miljö" (prop. 1997/98:145, bet. 1997/98: MJU6, rskr. 1997/98:183) och fastställandet av delmål för att nå detta miljö kvalitetsmål (prop. 2000/01:130, bet. 2001/02: MJU3, rskr. 2001/02:36).

Naturvårdsverkets förslag är med avseende urvalet av byggnader som bör bli föremål för bullerisolerade åtgärder även väl förenliga med Europaparlamentets och Rådets direktiv 2002/49/EG av den 25 juni 2002 om bedömning och hantering av omgivningsbuller (jfr artikel 7 jämte bilaga IV).

Tidpunkten för genomförandet av åtgärderna bör dock förlängas något jämfört med Naturvårdsverkets förslag till den tid som Luftfartsverkets förslaget, i enlighet med villkorsförslaget nedan."

Miljööverdomstolen, överklagat avgörande, mål M 926-07

Ansökan om tillstånd till verksamheten vid Ängelholms-Helsingborgs flygplats

Luftfartsverket ska utreda kostnaderna för bullerisolerande åtgärder i fråga om bostads-, vård- och skolbyggnader som exponeras för

-maximalbullernivåer om 80 dB(A) eller däröver utomhus regelbundet dag- och kvällstid, dvs. tre eller flera gånger per dygn under tiden från kl 06 till kl 22,

Miljööverdomstolen, överklagat avgörande, mål M 7207-04

Tillstånd till fortsatt flygverksamhet vid Arvidsjaur flygplats

Arvidsjaur Flygplats AB skall genomföra bullerbegränsande åtgärder i bostadshus för permanentboende som på grund av verksamheten vid flygplatsen under flera än ett kalenderår i följd exponeras för buller i följande omfattning och därutöver:

Klockan 06.00-22.00

Ljudnivå överstigande 80 dB(A) vid sammanlagt 300 tillfällen under 100 dygn om ljudnivån under kvällstid (kl 19.00 - 22.00) uppnås vid mer än 300 tillfällen per år.

Omständigheter till stöd för att provningstillstånd skall meddelas

Lagstiftarens vilja

Som visats ovan har riksdagen beslutat i Infrastrukturpropositionen (1996/97:53), att efter år 2007 en etapp 2 skall påbörjas med en ökad ambitionsnivå beträffande bullerisolering av bostadshus från 90 dBA till 80dBA.

Svenska miljömål (prop 1997/98:145) har satt som mål att antalet bullerstörda skall minska med 5 procent till år 2010. Boverkets utvärderingar av miljömålet visar att antalet människor störda av flygbuller tvärtom ökar något.

Miljöpropositionen (2004/05:150) förklarar att de mest bullerdrabbade människorna skall prioriteras och inget sägs direkt om vägning mot kostnadsaspekter. Enligt Luftfartsverkets egna beräkningar är 25 000 människor runt Bromma flygfält drabbade av maxbuller över 70 dBA. Bullerisolering för fastigheter utsatta över 80 dBA berör de ca 800 värst drabbade.

Sammantaget bör det utgöra en stabil grund för tolkandet av lagstiftarens vilja i detta avseende.

Vägledande rättsfall

Redan Koncessionsnämnden för miljöskydd gjorde för tolv år sedan bedömningen att maxbullernivån skulle sättas vid 80dBA och sedan dess bedömningen har flygtrafiken ökat markant på Bromma flygfält. Regeringen undanröjde senare beslutet om förbud mot jetflyg men föreläggandet om bullerisolering berördes aldrig av regeringsbeslutet.

Det mest anmärkningsvärda med den nu överklagade domen är ändå att Miljödomstolen själv i sitt tidigare yttrande till regeringen, mål M 81-99 från år 2002, se ovan, i precis samma ärende utförligt och uttömmande argumenterar för att maxbullernivån 80 dBA skall gälla. Man gick så långt att man ville tidigarelägga etapp 2 i Infrastrukturpropositionen.

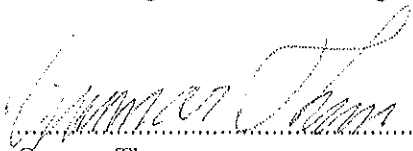
Den nu överklagade domen innehåller inga som helst resonemang om vilka avvägningar man gjort för att hamna på den högre maxbullernivån 90 dBA.

I domen från Miljööverdomstolen beträffande tillståndet för Ängelholms-Hälsingborgs flygplats ges uppdraget till Luftfartsverket att utreda kostnaderna för bullerisolering av fastigheter utsatta för 80 dBA på dag och kvällstid.

Det bör påpekas att Luftfartsverket i fallet Bromma flygplats redan utrett kostnaderna för bullerisolering, se ovan. Merkostnaderna för bullerisolering enl. Naturvårdsverkets yrkande beräknades år 2002 till 40 miljoner kronor. Uppräknat med inflationen hamnar man i dagsläget på kanske 50 miljoner. Luftfartsverket hade år 2007 inkomster på 6 273 miljoner kronor. Luftfartsverket hyr flygplatsmarken av Stockholms kommun för en krona om året och kontraktet gäller till år 2038 och kan bara sägas upp av Luftfartsverket. Kostnaderna för bullerisoleringen kan således fördelas på flera år och kan skrivas av under lång tid. Kostnaderna är i högsta grad rimliga i förhållande till den skada man förorsakar kringboende.

I domen från Miljööverdomstolen beträffande tillståndet för Arvidsjauras flygplats måste den lilla kommunala flygplatsen bekosta bullerisolering i bostadshus som utsätts för buller över 80 dBA på kvällstid om det uppnås vid mer än 300 tillfällen per år. Det kan jämföras med de kringboende kring Bromma flygplats som överflygs 178 gånger av tungt trafikflyg varje dygn, dag och kväll året runt.

Sammantaget borde omständigheterna beskrivna ovan motivera att prövningstillstånd beviljas.

.....
Gunnar Thun